

HEJÉRMEGYELI NAPLÓ

Előfizetés mélyben, vidéken:

1 óra	2-50 K	1 óra	2-50 K
1 évre	30 K	1 évre	30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-ter 1. Telefon 268.
Felelős szerkesztő: Hajós József.

Ki hazudott?

A földfelszóláshoz.

A helyi népszava keddi számban Velínszky szoc. demokráta elvtárs a földfelszólásról írt vasárnapi cikkemért támad. Lásuk, igaz-e van-e?

Nem magamat, hanem lapunkat akarom védelmezni, bárki támad is ellenem.

Azt írtam, hogy a birtokreformot, az igazságos földosztást Proházska püspök már évekel ezelőtt sürgette. — Erre Velínszky azt írja: Megfoghatatlan képtelenség ilyenl írni Székesfehérváron, ahol mindenki tudja mit mondott ebben a kérdésben Proházska. A harcterről hazatért rokkant katonák részére ajánlott fel az egyházi birtokból.

Nem igaz! Proházska püspök nem csak ezt akarta hanem nemzeti, demokratikus birtokpolitikát sürgetett, ennek tervét dolgozta ki s azt a Magyar Gazdaszövetség közgyűlésén 1916-ban előadta, percéig tartó taps és éljenzés mellett. Indítványát a közgyűlés a birtokpolitikai bizottsághoz utalta. Proházska indítványát tett a kisembereknek, nevezetesen a hadból visszatérőkhöz visszavándorlóknak földhöz juttatására s egyáltalában az okos földbirtokpolitikának felkarolására. Ne a páncé, ne a tökéle legyen a föld, hanem joga legyen a munkásnépnek, ahogy földhöz jussanak! Ezek Proházska indítványának lényegét képezik.

"Akkor mindazonáltal aztán bizonyos mezőgazdasági területek az államnak haszonbér ellenében azok birtokba átengedendők."

Az állam bérlegénye a földnyerőhöz átjár kiterjedne: 1. a birtoknyerőkra, 2. az egyházi javakra, 3. a közalapítványokra.

Az alakítandó kiserbítokörökbe adandók: (nemcsak a rokkant katonáknak, mint Velínszky véli, hanem) 1. a háborúban résztvevő földműzes férfiaknak, — 2. oly földműves férfiaknak, kik a háborúban ugyan részt nem vettek, de a háboru folytán vagyonukat veszítették vagy vagyontalannak voltak, — 3. oly nőeknek, kiknek férjük, egyetlen vagy több fiuk a háborúban elpusztultak s kiskorú gyermekeik vannak, — 4. oly férfiaknak, kik a külföldről visszavándorolnak.

Az örökberlet az elő hérió egyenes lemenőli közül minélgy az elsőszülött fiúról az elsőszülött fiura száll. Az örökberletet albiréthe adni tilos. Proházska részletes tervezete a bér ruházási, illetve a forgó tőke

előteremtése. Kérdését is megoldják; szerinte, az államainostárnak is kellene egy öszveget a, bérbirtokok felszereletére bocsátani. A bérösszeg a lehető legkisebb legelősebb legyen!

Ha Velínszky ismerte volna Proházska birtokreform indítványát, akkor nem írta volna ezt a kacsagatos kijelentést: "Még a cseesszopó is tudja, csak Hajós nem, hogy ez nem földreform hanem alamizsna". Proházska nagy tudású és a dolgozó nép szeretetével mindenféle kiterjedő figyelmével kidolgozott indítványát igenis mindennek — a bolsevikletet kivéve — korcsok reformnak tartotta. Proházska indítványának zárosorai ezek: "Ha mi az indítványomban felejtetett nagy szociális feladatot megoldunk, megkezdjük 1848 óta a legnagyobb reformot Magyarországon, megalkotjuk: Magyarországi birtokfelszólásunk reformját."

Velínszky nem hiszi, hogy mi öszinten akarjuk a földfelszólást. Nekünk "totál smarrn", hogy Velínszky mit hisz rólunk és csak szánakozni tudunk az elfogultság és gyűlölet ama nagy főszó, mely Velínszkyvel ezt írta, hogy lapunk "évek óta az egyházi birtokok jellelő megtagadása mellett tűzön, vízen keresztül kardoskodunk". — Ez sem igaz!!

Térjünk át a hadonnyelvi szótlanra!

"Nem én hazudok, az ön nagy hazudás."

Leányelődök egy kanál vízben ha lehetne! A fövővezetés szociáldemokráta nem valódelmezheti a kiserbítokörök tulajdonát. Nagyik találatom: "A Népielölzet a földművelő szociálistas" című munkájában (2. j. l. p.) "A paraszvédellem nem hiába, hogy a köznyelvi-vektől ered, de szociálista nézőpontból tényleg nagyon szépenesíten fogalom". Velínszky szerint a kiserbítokörök tulajdonképpen ép-olyan-proletárok munkájának értékelése szempontjából, mint az ipari munkások". Ez sem áll! A világhírű szociáldemokráta író, Kautsky becsületesen bevállja, hogy szociálista az, amikor közülök úgy-essek az az íráprogramhoz azért követelmény, mert a kiserbítokörök a f. h. pr. letarját tájék. Kautsky nyírsán kimondja: "A kiserbítokörök nincsenek mag a proletárelétekesség." (Agrarfrage 309. l.)

Még a vak is látja, hogy a kiserbítokörök nem annyira altruista, mint sokkal inkább politikai célból tárgyalja a szociáldemokráta part. Nyírs a kiserbítokörök szociálisták kellene!

A szakember előslátásával írja dr. Osztel Jónó a Magyar mezőgazdasági szociálpolitikák című nagy művében (1914-1915-ik lap): "A kiserbítokörök egy, személyben egyesül a munkást és vállalkozót. A szociálistas tudja azt, hogy a kiserbítokörök a nyomor és a főgakkumuláció nyján nem fog elpusztulni, tudja azt is, hogy nélkülözhetetlen lesz a szociális kérdést megoldani."

Innan az a nevezetes ingadozás, amely a szociálistas agrár programjában nyomorló-nyomorít feltehető: "A szociálisták már elől álláspontjuknál fogva sem felelősközhetnek a kiserbítokörökkel oly célból, hogy ezt az osztályt megmentsék, hanem azért, hogy azt mint egyre növekedő politikai hatalmat, maguknak megnyerjék."

Kautsky nyírsán bevállja: "Ami a paraszot felhabortítja, az a földbirtok kiserbítoköröknek a gondolat, mely karöltve jár a szociáldemokrácia győzelmevel." (Agrarfrage 438. l.)

Velínszky szerint én a kiserbítokörök a szociálisták ellen akarom öszítani; — pedig Velínszky igyekszik a kritikánban olvasóival elhitegetni, hogy a kiserbítokörök tulajdonképpen ép-olyan-proletárok munkájának értékelése szempontjából, mint az ipari munkások". — Kedves párttitkár úr, lélek, hogy a kiserbítokörök elvtársai őt az a nem szociálista nyírs a kiserbítokörök nagy politikai partit. — Néll én hazudok, az ön nagy hazudás."

Nem én hazudok, az ön nagy hazudás."

Ugyanakkor a kiserbítokörök nagy politikai partit. — Néll én hazudok, az ön nagy hazudás."

Ugyanakkor a kiserbítokörök nagy politikai partit. — Néll én hazudok, az ön nagy hazudás."

De lássunk világosabb nyilatkozatokat, melyeket lehetetlen félre érteni. Nézzük figyelemmel: hogyan vélekedik a hivatalos szociáldemokrácia a kiserbítokörök földműveléséről. Nagy szövegkötényi idézek. Pogány József, hazánk koronázatlan legfőbb hadüra és szociáldemokráta vezér: az elvtársak már febr. 9-iki budapesti pártgyűlésén ezt mondotta: "A földművelés kérdését meg kellő számban kell venni. Ha a földművelés meg fog oldani meg, hogy mesterségesen birtokos, önálló paraszotok fogunk tenyészteni, akkor ezzel évüzedekre lehet feljebb lépni a szociálistas. A földreform nem szabad egy politikai, magantulajdon alapján álló kiserbítokörök közre bízni; eb-

ben a kiserbítokörök csak a földművelőket illethetik meg a döntő sző. Már ma is a kiserbítokörök az egyetlen tömegek az ellenforradalmi mozgalomnak. Nagyon mélyreható veszedelm ez ez ezen csak úgy lehet segíteni, ha kollektivisták szellemében, szociálistas módon, a földművelőkkel és nem a kiserbítokörökkel oldjuk meg a földreformot. (Idézet a "Népszava" 1919. február 13.)

Idézhetünk még számos "magyar" példát. A Népszava 1903. márc. 7-én ezt írta: "Ne ámitunk magunkat és ne ámitunk senkit. Mi nem kegyelmezzünk a kisparosoknak, a kiserbítoköröknek... nem vagyunk szociálisták irántuk, nem a kiserbítokörök iránt sem, hanem öblük ezentúl is: közössé tenni a termelő egyszőköztől."

Garami Ernő-vezér úr, a mai keresk miniszter: "Az öszályhar" című írásának 14-ik lapján ezt írja: "A munkásosztály felszabadítása nem lehetséges másként, mint a termelőszőköztök magantulajdon-nívoltátnak megszűntetése és társadalmi tulajdonná áváltása révén."

Ezekülön nevétség, Velínszkynek nagy kerülgetésekkel kitűzött, naivok meggyőzésésére alkalmas eme szőrső önélete: "Felesleges volna, de nem is kívánatos azt a kiserbítokörök megfosztani a gazdajától." Ugyan mit szólna ehhez a jámbor magyarázathoz a nagyvezér úr Pogány, az öblük ezentúl is: közössé tenni a termelő egyszőköztől."

Nem én hazudok, az ön nagy hazudás."

Ugyanakkor a kiserbítokörök nagy politikai partit. — Néll én hazudok, az ön nagy hazudás."

Ugyanakkor a kiserbítokörök nagy politikai partit. — Néll én hazudok, az ön nagy hazudás."

Ugyanakkor a kiserbítokörök nagy politikai partit. — Néll én hazudok, az ön nagy hazudás."

Ugyanakkor a kiserbítokörök nagy politikai partit. — Néll én hazudok, az ön nagy hazudás."

Nyilatkozat.

Arról vádolnak bennünket, hogy mi az iskolában növendékeinket arra oklaltuk ki, hogy ha vörösfelvonés szocialistákkal találkoznak és te nem köphetik őket, legalább köpjének le a földre.

Mi e rágalom ellen mindannyian tiltakozunk, mi az iskolában és azon kívül egyáltalán politikával nem foglalkozunk és gyűlöletre nem uszítunk.

A Ferenc József nőnevelő intézetben működő árgalmas nőknek.

HIREK.

Hírek a kormánybiztosi hivatalokból. Dr. B. Lajos megyei főispán-Formán, minisztertitkárával Rettghey-Béával szérden Budapesten volt és ma, csütörtökön d. e. 10 órakor mutatkozik be a vármegyei tisztikarnak. A tanfelügyelő bejelentette a városi kormánybiztosnak, hogy fűtőanyag hiányát az elemi iskolák fel-felől szüntettek. Szükség esetén a tanfelügyelő, hogy a polgári fiúiskolát mielőbb nyissák meg. Végül jelenlét, hogy a gazdasági iskola gyakorlati helyhiányában nem működhetik. A kormánybiztos sürgős intézkedést helyezett kiállításba.

A keresztényszocialisták gyűlése az ausztrai választásokon. Az osztrák választásoknál is két irány küzdött egymással a nemzeti és internacionális irány. A küzdelem lefolyt és a nemzeti keresztény irány diadalmasan került ki a harcból. A 162 osztrák képviselő közül a 70 szocialista képviselő közül 41 keresztény szocialista, 21 paraszti keresztény...

Halálhíradás. Dévath Fridekka, Dévath Frigyes dr. mozdonyvezető 4 és fél éves leánya tegnap délután meghalt. Temetése pénteken d. n. 3 óra or lesz a söst ítemető, hullaházából.

A rézgálle és a szénkéng kérdés. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének ülésén dr. Drucker Jenő igazgató a szőlősgazdáknek szénkénggel való ellátását sürgette. Kérutatta, hogy a szénkénggel, gyártással fenntar-

tott szőlők fele, mintegy 50.000 katasztrális hold teljesen kipuuszult. A többi, mintegy szintén 50.000 katasztrális holdat még menteni lehetne, ha a szőlősgazdák szénkénghez jutnának. Dicenti Dezső a földművelésügyi miniszter megbizásából az ülésen kijelentette, hogy ebben az évben nem tud adni a szőlősgazdáknak. A kén feldolgozó gyarak mind idegen megszállás alatt állanak; így Zalatna, Pozsony és Fiume. A rézgálle kiosztása március első hetében megkezdődik és pedig a katasztrális holdankénti 15 kilogrammas átlagban. Ha szénket kaphatnak, akkor lehetséges lesz ezt a mennyiséget felelni. A rézgálle ára 7 és 9 korona lesz kilogrammonként. A kiszagák 7 koronát fizetnek.

Gárd rágalom A városi kormánybiztosnál állítólag több szülő panaszt tett, hogy a Ferenc József nőnevelőben arra buzdítják a növendékeket, hogy a vörös szálagos és vörös jelvényes emberek előtt köpjének ki. A kormánybiztos utasította a tanfelügyelőt; hogy indítson erélyes nyomozást. A Ferenc József intézet köztisztelőben álló apácái nem szorultak arra, hogy mi őket megvédjük. De az a durva lelki ember, aki ilyen mesét koholt elgondolhatta volna, hogy műveit nők erre köpjék és az embertársak előtt kiköpní nem a keresztény fajzsgókása. Mi is követeljük a igazgató vizsgálatot és a galád rá galmozó szigorú megfenyítését.

A megszállott területék egyetemi hallgatóinak memoranduma. A székegy egyetemi és főiskolai hallgatók egyesülete és a államgyarországi német egyetemi hallgatók egyesülete felkereste a szövetségesek katonai missziójának főnökeit és annak távollétében helyettesének memorandumot adótt át, melyben arra kérte a misszió főnökét, észközölné ki a román és szerb főparancsnokságoknál, hogy adjának utlevelet mindazoknak az egyetemi és főiskolai hallgatóinak, akik tanulmányaik folytatására Budapestra akarnak utazni. A kolditóság irgatel nyvori az...

Az egyetem főnöke mind az el jog követni, hogy az egyetemi ifjak keresse teljesüljön.

Megbüntetett cérnadrágitók. Rösner Ignácnek kereskedő (Tobak utca 6.) az orsócsmát a maximális 4 kor. helyett 16 koronáért adta. Ezért a rendőrbíróság 5 napra elzárásra, 200 korona pénzbüntetésre és a különbözet visszatérítésére ítélte. — Borics Lajos kereskedő (Nador-utca) cérnadrágitásért 500 koronát fizet. Enyhítő körülménynek vették, hogy 3 és fél évig katonai szolgálatot teljesített.

Nem jelentették be a rühes lovat Mihályi István (Jancastr. u. 8.) és id. Kocsis József (Malom u. 25.) kibágásért 300-300 korona pénzbüntetésre ítélték őket.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete tagjainak, illetően biztosítottainak figyelmébe ajánljuk, hogy a biztosítási díjakat a Szövetkezete helybeli képviselőségének, a Szekefehértvári Hitelszövetkezetnek irodájában (Távírd. u. 6.) a hivatalos órák alatt (kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt fel 9-12-ig) bármikor befizethetik.

A szegények felruházására a polgármesteri hivatalban levő gyűjtőben újabban a következők adakoztak: dr. Mészöly József 50; Varga István 25, dr. Eisenbarth Karoly 40, dr. Rifer Géza 50, Weisz és Tull 100 koronát és a könyvnyomdászok mulatságának tiszta jövedelméből 300 K. Ez utóbbi álljon itt követés méltó példaképer, Aki mulat, gondoljon a szegény ruhállanokra.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokoni, jóbarátok és ismerősök, kik felejtethetlen jó férjem, illetve édes atyánk temetésén résztvevtek, rayatalára koszorút, virágot helyeztek és részvételekkel bánatukat enyhíteni szivesek voltak, fogadják ezuton hálás köszönetünket. Osz. Jankovits Istvánné és gyermekei.

Bajtörján hajszesz nagyobevált hajpólo, jóbarátok és hajgyerekeit s szünetei a korpa lépö-dést. Egy füveg ára 6 kor. ta. — Szüts Róbert gyűjtőszertárban. Károly király-ter.

LAPKIHORDOKAT magas fizetéssel azonn. felvesz a Kijáráshivatal. Egy mindenes fiut vagy leányt is azonnal felvesz.

Színház.

Túl a nagy Krivánon. Öregete 3 felvonásban itta és zenéjett szerezte. Farkas Imre. Bemutatták 1919. február 18-án a városi színházban.

Farkas Imre ezélt 9 évvel lét népszéru városunkban, amidön az legiói diákokkal egy csapásra meghódította a fehérváriakat. Most bemutatott darabját nem közhírlázbán játszótták először, hanem a Fővárosi nyári színházban, ahol olyan sikert aratott, hogy a mulnyáron más darabot nem is tudtak ott játszani.

Könyfű, — de nem könnyelmű — kedves operett ez a Túl a nagy Krivánon, egyszerű hívesel. Egy fogadásról van benne szó, amelyet egy amerikai milliósos kor leány, Zádvar volégnével a fiatalok...

Négyesben összeesütköznek az öreg ellen, akiknek az a fő elve, hogy egyedül a pénz ad boldogságot. Kész erre, fogadjm és az ifju állja a fogadást.

Egy kivándoroltól családon akarja az amerikus bebizonyítani, hogy pénz boldogít, de elvesztü a fogadást, mert kislit, hogy a szereltem mincennel hatalmasabb. A zené a szöveghez simuló, ude, hangulatos. Tanc is van elég a darabban, ami már magában fél siker.

Az előadás minden tekintetben elsőrangú. Különösen kiemelkedett az együttesből a tor család: a jó táncos Pataki Ferenc (Barátja Jano), Mezey Margit (Ancusura); de különösen Ligeti Lajos (Jaro), aki tőp megjelenesekor viharos tapost kapott józti figurájáért. Osztolozt velük a sikerben Szalma Sándor, aki Pista parasztleányt játszotta rokonszenven. Különösen a mulató jelenetben remekült. A többi szereplők közül különösen Németh Iren, Marinka Vica, Falussy István, Gulyás Menyhért és Lónyai Sándor voltak-jók. A rendező és karmester is dícséretet érdemel.

Egyedül a Phoebusnak jár megrovás, mert kedden este ismét hosszabb időre felmondta a szolgálatot, nagy bosszúságára nemcsak a színház, hanem az egész város közönségének.

A premiere közönsége nagy tetszéssel fogadta az újdonságot és a színház az idei Farkas-darabban megtalalta idei sláger operettjét. (a. n.)

Heti műsor: Keddtől egész héten minden este Túl a nagy Krivánon. Vasárnap d. n.: Médit. este: Túl a nagy Krivánon.

Társzerkesztő: ALAPI NANDOR. Kiadó tulajdonos: SZ- FEHÉRVÁRI EGYHAZMEGYE.

Piaci kofák igazolványa.

Felhívom a város területén lakó összes piaci kofákat, hogy kofaigazolvány átvétele végett ígylő hó 20-tól 22-ig bezárólag Bognár-utca 3. szám 1. em. 6 ajtó alatt a rendőrségen jelenjenek meg. — A későbbi jelentkezések figyelembe véve nem lesznek. Szekefehértvár, 1919. febr. 19.

Csontos János rendőrbiztos, piactelügyelő.

APRÓHIRDETÉSEK.

Ujságelárusítók felvétetnek a kiadóhivatalban.

Pergetett és lépésmöz kicsinyber is kapható. Pollermann mahószet, Paia-utca 28.

Írógépet keresünk megvételre. Cim a kiadóhivatalban.

Kifutólánnyt jó fizetéssel, tanuló és vatrólányokat felvesz Resánszky Zsófia.

A szlkvizgyár egy töltőgépet, fiut azonnal felvesz.

Farkas Imre, költő, muzsikus, színi rendező, előadó, művelődési társulatok vezetője, kiadóhivatalban.

Szobaleányt keres március 1-re, dr. Riffer Gézánek, Rákóczi-u. 6-c.

Egy kocsis egy fő mellé felvételek Olaj-utca 56.

Feléves, fehérszörű, emse malac el savargott, a ki tud róla jelentse Nagy Györgynek Halász-utca 20.

Mindenesfiut vagy leányt azonnal felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda, Szent István ter 1.

Aránia-színház

Szerdán és csütörtökön, február hó 19 és 20-án: (AZ I SÓ MAJOM FILM)

Oroszlán szívű Jack

Főszereplő: Coko és Jack a Kécsodamajom, dráma 4 felv. Eldőadások fél 6 és 7 órakor. Rendek helyfárak.